

به نام خداوند جان و خرد

چکیده‌ها و مجموعه مقاله‌های همایش

بین‌المللی «اقبال لاهوری و اندیشه‌های او»

دانشگاه فردوسی مشهد

قطب علمی فردوسی‌شناسی و ادبیات خراسان دانشگاه فردوسی مشهد

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد

۳۰ و ۳۱ فروردین ماه ۱۳۹۱

۱۸ و ۱۹ آوریل ۲۰۱۲

به کوشش: دکتر سید جواد مرتضایی

تأثیرپذیری و تأثیرگذاری اقبال بر ایران

* دکتر عباس سرافرازی

اقبال لاهوری، عشق و علاقه وافری به سرزمین و فرهنگ و ادب ایران زمین داشت. وی به عنوان احیاگر فکر دینی در صدد آن بود که از طریق ملت ایران آرزوهای خود را جامه عمل پوشاند. این مصلح اندیشمند به زبان فارسی، که رمز هویت ایرانیان است، عشق می‌ورزید. رابطه اقبال با ایران دو نمود عینی پیدا کرد: تأثیرپذیری از ایران و تأثیرگذاری بر ایران. اقبال ثروت ادبی خود را از شاعران بزرگ ایران گرفت و با تأثیرپذیری از عرفان ایرانی وارث معنوی عرفان و حکماء ایرانی گردید. او شیفته فرهنگ و تمدن غنی ایرانی - اسلامی، ایران بود. به همین خاطر به تاریخ و تمدن ایرانی علاقه‌مند شد و رساله دکتری خود را به نام سیر فلسفه و حکمت در ایران انتخاب کرد. علاقه‌مندی وی به ایران باعث شد پس از آنکه افکار وی شکوفایی یافت و منتشر شد، ایرانیان از آن تأثیر پذیرند. تأثیرپذیری ایرانیان از اندیشه‌های اقبال ابعاد گوناگون پذیرفت؛ از قبیل: توجه به اتحاد اسلامی، احیای تفکر دینی، رهایی از استعمار و عدم تقلید کورکرانه از غرب و بازگشت به خویشن.

کلیدواژه‌ها: اقبال، ایران، تأثیرگذاری، تأثیرپذیری.